

Projekt Job og Familie – status efter første år

1. baggrund for initiativ og valg af metode:

I forbindelse med budgetforhandlingerne for 2017 blev det besluttet, at der skulle iværksættes et samarbejde mellem relevante forvaltninger omkring en analyse på området med socialt udsatte familier. Formålet hermed var at pege på styrkende indsatser, samt afdække potentialet for besparelser via en mere koordineret indsats.

2. Valg af metode og formål med initiativet:

Skoleforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, Sundhed- og Kulturforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen blev efterfølgende enige om, at der skulle etableres et 3-årigt forsøgsprojekt baseret på metoderne og anbefalingerne fra et tidligere STAR-projekt omkring udsatte familier, der har været afviklet i 10 kommuner i samarbejde med konsulentfirmaet Deloitte.

Projektet skulle være et metodeudviklingsprojekt med formål at udfordre den eksisterende opgaveløsning og være med til at nedbryde barrierer, samt være med til at finde nye veje i det tværfaglige samarbejde omkring indsatsen for udsatte familier. Der blev tilknyttet ekstern proceskonsulentbistand mhb. at drage nytte af allerede erhvervede erfaringer fra STAR-projektet til Aalborg Kommune. Man ønskede med initiativet, at der med en koordineret tværfaglig og helhedsorienteret indsats blev sat ind overfor hele familiens problemer, så der blev bedre sammenhæng i familielivet og økonomien, og forældrene på sigt kunne opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Børnene skulle sikres en stabil gang i daginstitutioner eller følge skolegang eller ungdomsuddannelse, samt være aktive med fritidsinteresser eller fritidsarbejde.

Der blev fra start valgt at anvende et værktøj, der kaldes familieplanen¹. Familieplanen er et værktøj, der tager udgangspunkt i familien som helhed samt familiens enkelte individer. Familieplanen danner rammen for at arbejde med de små mål. De mål, som ellers ikke bliver berørt i hverken jobcentret eller ved familiegrupperne. Familieplanerne er familiens egne planer, hvor deres egne mål fremgår. Målene skal være konkrete og afgrænsede i tid, således de bliver muligt for rådgiveren at følge op på – men ikke mindst, at familien får succesoplevelser, der gør, at man med tiden vil kunne begynde at arbejde hen imod de større mål.

3. Det organisatoriske set-up

Der indgår 50 familier i initiativet, som forvaltningerne arbejder tværfagligt og helhedsorienteret med. Det organisatoriske og ressourcemæssige set-up er blevet til efter sparring med Deloitte/PwC (undervejs i processen er der skiftet konsulentfirma).

De 50 familier kommer fra henholdsvis Familiegruppe Øst og Familiegruppe Sydvest. Familierne er derudover tilknyttet Job- og Aktivhuset i Jobcenter Aalborg, da familierne skal være kendetegnet ved, at en eller begge forældre er på kontanthjælp eller ressourceforløb. Grundet vaskeligheder med at finde familier til at indgå i projektet blev dette ændret til en 35/15 fordeling af familierne. Familierne er fordelt på to tværfaglige teams, der er placeret i hhv. Familiegruppe Sydvest (15 familier) og Familiegruppe Øst (35 familier).

Familierne er kendetegnet ved, at en eller begge forældre er på kontanthjælp (aktivitetsparat) eller i ressourceforløb, og har en indsats ved Familiegruppe Øst eller Sydvest – denne afgrænsning af familierne har været medvirkende til, at det var svært at finde familier i projektets opstartsperiode.

¹ Bilag 1. Familieplan

For at kunne deltage i projektet er det et krav at en eller begge forældre modtager kontanthjælp som aktivitetsparat jf. LAB § 2.3 eller ressourceforløb jf. LAB § 2.11, samt at der er behov for en indsats fra familiegruppen. Dette gør, at der er tale om familier hvor kompleksiteten i arbejdet er stor, og hvor det vurderes at være yderst relevant at sætte ind med et tværfagligt arbejde.

Projektleder

Der er tilknyttet en projektleder til initiativet, som er daglig leder for medarbejderne i de to teams. I og med at de to tværfaglige teams fysisk placeres tæt ved familieområdet, er det vurderet hensigtsmæssigt, at projektlederen kommer fra jobcentret. Projektlederen referer i dagligdagen til de to familiegruppeløbere samt lederen af Job- og Aktivhuset, men har også let adgang til afklaring med den overordnede ledelse i forvaltningen (FL-a-kredsen).

Projektlederen står for den daglige koordination og styring af den samlede indsats, herunder på tværs af forvaltninger og i de to tværgående teams. Projektlederen sikrer den daglige drift og styring af projektet, herunder opfølgning på indsatser, processtyring, sikring af løbende registreringer, anvendelse af data m.m.

Ledelsesmæssig forankring og opfølgning af projektet

Der er nedsat en række mødeforaer, som har opgaven med at tilrettelægge og følge op på indsatsen forbundet med familierne.

Der er nedsat en såkaldt tværkommunal følgegruppe med repræsentation fra de involverede forvaltninger. Derudover fungerer Direktørgruppen som overordnet styregruppe for initiativet.

Internt i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen er der nedsat en FB-styregruppe bestående af direktør, afdelingschefer og projektlederen. Derudover er der nedsat FB-følgegruppe bestående af afsnitsledere fra de involverede afsnit og projektlederen.

Medarbejdere og faciliteter:

Med den måde, hvorpå Projekt Job og Familie er tilrettelagt, er der tale om en investering, hvor Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen bruger ekstra rådgiverressourcer samtidig med, at der er udpeget en projektleder for initiativet. Derudover trækkes på ekstern konsulentbistand fra PwC. Samlet er investeringen aktuelt på ca. 1,7 mio. kr. årligt, som er finansieret af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens budgetramme.

Det tværfaglige team i øst har to familiegrupperådgivere, der arbejder fuld tid i projektet, samt to jobcentermedarbejdere der arbejder med projektfamilierne mandag, tirsdag og onsdag. Det er prioriteret, at de to rådgivere i projektperioden er opnormeret til 42 timer ugentligt for at undgå at skulle have en deltidsansat i projektet.

Det tværfaglige team i sydvest har to familiegrupperådgivere og en jobcenterrådgiver ansat, der arbejder med projektfamilierne mandag, tirsdag og onsdag.

Fælles for de to tværfaglige teams i det daglige arbejde med familierne er, at der arbejdes i makkerpar, hvor rådgiver fra jobcenter og familiegruppe enten fungerer som primær- eller sekundærrådgiver. I forbindelse med opfølgning på projektet de kommende år, vil der kunne følges hvilke erfaringer der bliver gjort ifm. de to forskellige måder at organisere sig på.

Værktøj / metoder:

Der arbejdes grundlæggende ud fra en fælles forståelse af familien som helhed, som skabes via rådgivernes tætte samarbejde, der bl.a. indebærer en større forståelse for hinandens arbejdsområder end vanligt, hvor de forskellige fagligheder bliver bragt i spil i det daglige arbejde, samt tavlemøder hver 2. uge i teamene, samt hver 4. uge for hele projektgruppen.

4. Status på familiernes trivsel

I forbindelse med deltagelse i projektet bliver der hver 4. måned lavet progressionsmålinger, samt økonomiske målinger på alle familiens medlemmer som er i husstanden.

Spørgeskemaerne har 3 temaer:

- Børnenes trivsel²
- Forældrenes trivsel³
- Forældrenes parathed ift. arbejdsmarkedet⁴

Målingerne har et dobbeltsigte:

1. De fungerer som et dialogredskab i samtalen med forældrene – hvordan går det i familien, og hvad skal vi arbejde med som det næste?
2. Resultaterne samles på tværs af familierne som en statistisk opfølgning på projektet – formår vi via projektet at hjælpe børn og voksne til bedre trivsel, og kommer forældrene tættere på arbejdsmarkedet? Virker denne indsats efter hensigten?

Når familierne træder ind i projektet, laves der baselinemålinger, som udover ovenstående spørgeskemaer desuden består af målinger af funktionsniveau og målgruppeindplacering på alle bopælens medlemmer. Disse baselinemålinger bliver anvendt som målestok i forhold til at følge familiens trivsel løbende, mens de deltager i projektet og gentages ved afslutning i projektet.

Foreløbige resultater:

Efter det første år i projekt Job og Familie har der været en vis til- og afgang fra projektet. Nogle familier er stoppet som følge af f.eks. flytning, mens andre har manglet motivationen for deltagelse.

Nogle af de første målinger viste faktisk en forsigtig fremgang for både forældre og børn i forhold til deres trivsel på WHO-5 scoren og SDQ-scoren. Nedenfor ses seneste opgørelser fra december 2018. De voksne er omtrent samme sted trivselsmæssigt som ved start, hvilket måske kan betyde, at årstiderne har en indflydelse på resultaterne, hvor flere måske har det sværere i vinterperioden og hen imod juletid. WHO-5 måler netop på depression eller stressbelastning.

Det er naturligvis usikkert om årstiden har betydning for resultatet, som det antydes her. Men der er ingen tvivl om grundet i de voksnes situation vil det alt andet lige tage tid at opnå forbedringer.

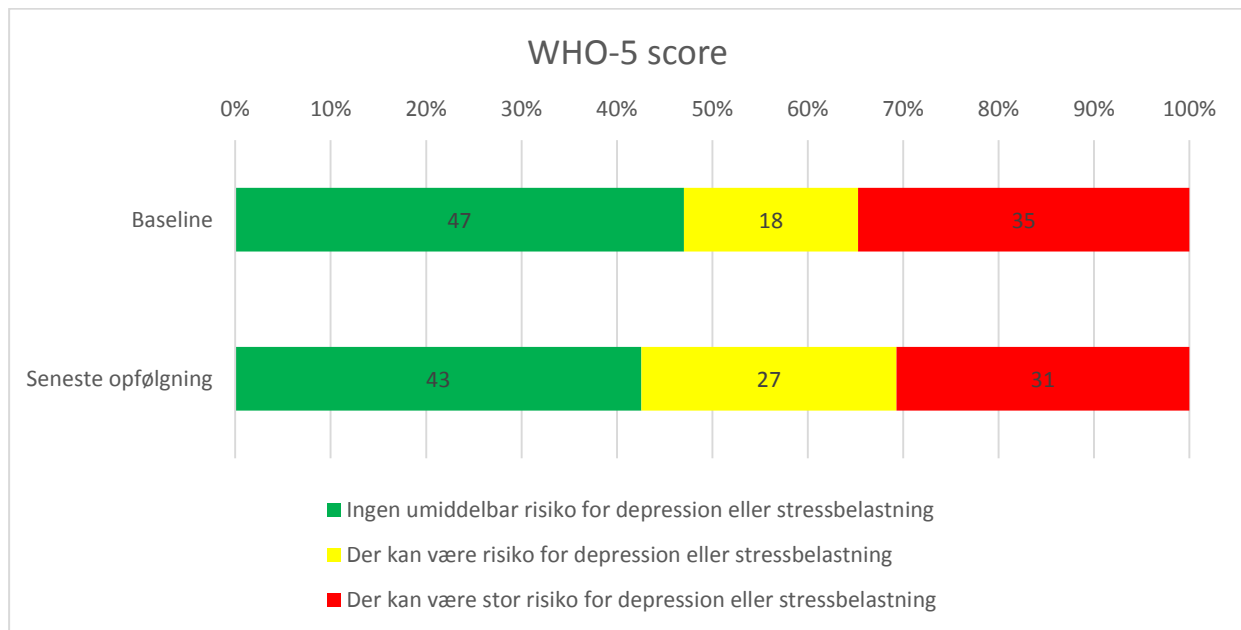
Den samlede WHO-5 score for forældrene i projektet var gennemsnitligt 44,4 ved opstart, mens den ved seneste måling er 45,9 – hvilket er marginalt bedre. Når en person har en score over 50 er man ikke i

² **SDQ Spørgeskema** (Strengths and Difficulties Questionnaire) Med henblik på at vurdere børn og unges psykiske trivsel og funktion. Udfyldes af forældrene

³ **WHO-5** er et generisk mål for trivsel. Består af 5 spørgsmål om, hvordan pgl. har følt sig tilpas i de seneste to uger

⁴ **BIP Indikatorer og Jobparathed** – Måler på forældrenes arbejdsmarkedsparathed

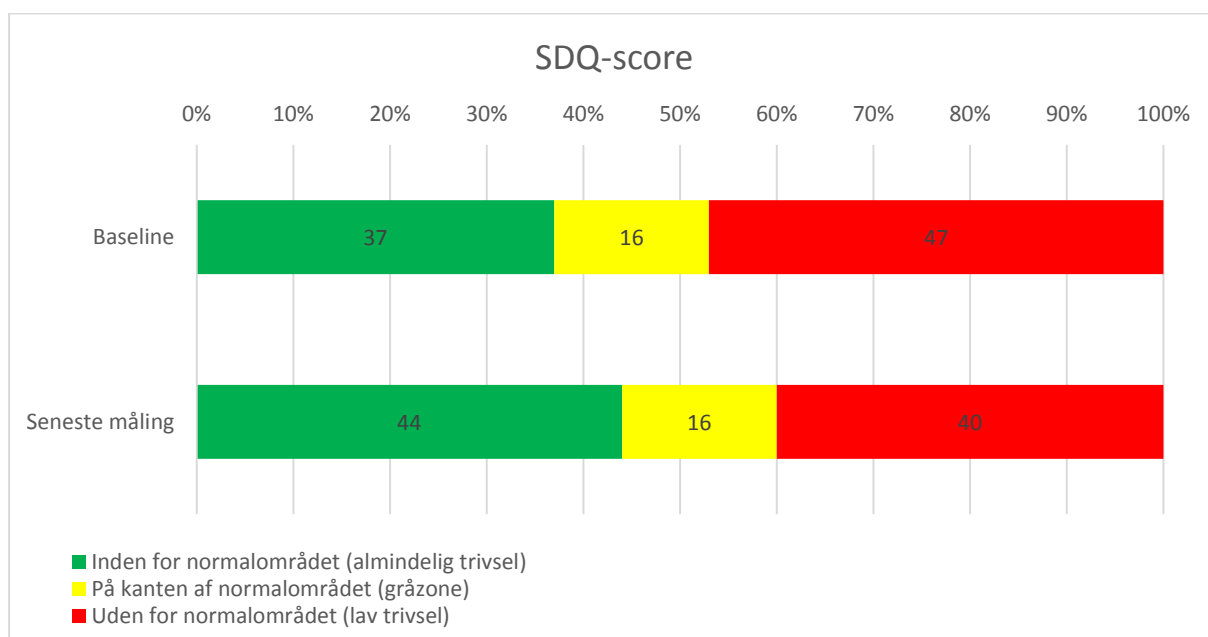
umiddelbar risiko for depression eller stressbelastning. Gennemsnittet for hele befolkningen er 68, hvilket også vidner om, at forældrene i projekt 'Job og familie' er mere udsatte og i større risiko end befolkningen som helhed.

Figur 1: Udfyldes af rådgiver i samarbejde med forældrene

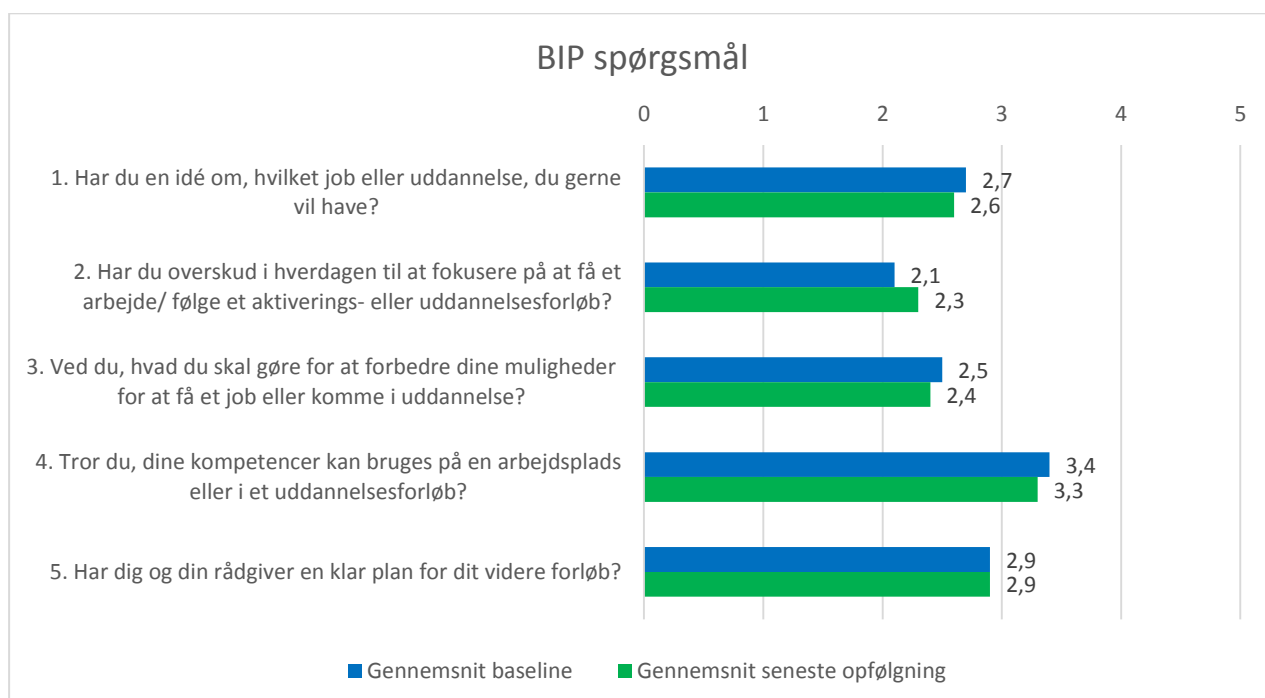
Børnene synes til gengæld at være i positiv udvikling. Ift. baselinemålingen er der ved seneste opfølgning en større andel af børn inden for normalområdet (grøn) og en mindre andel uden for normalområdet (rød). De faglige tilbagemeldinger fra rådgiverne ift. målingerne på børnene er, at det er det samme billede, de ser og oplever. I hele befolkningen vil børn typisk fordele sig med 80% inden for normalområdet, 10% på kanten af normalområdet og 10% uden for normalområdet. Børnene i projekt 'Job og familie' er måske ikke overraskende (desværre) kraftigt overrepræsenteret i kategorierne på kanten af - og uden for normalområdet.

Med til resultaterne hører, at vi måler på et begrænset antal familier, og når enkelte forældre eller børn flytter sig, kan det procentmæssigt se ud af meget.

Figur 2: SDQ – Det er forældrene, som selv udfylder disse målinger på deres børn

Der er endnu ikke udvikling i de BIP-inspirerede spørgsmål, der måler på forældrenes arbejdsmarkedsparted. Der er tale om forældre, der er langt væk fra arbejdsmarkedet og har været det i mange år. Forældrene er pressede på alle fronter, hvorfor en udvikling forventes at ske over en længere periode, end den der er målt på indtil videre.

5. Status på økonomi

Det var den oprindelige forventning, at et helhedsorienteret og tværgående tiltag på tværs af de involverede forvaltninger ville medføre en besparelse på de samlede kommunale udgifter til udsatte familier.

Som følge heraf blev der opstillet et sparekrav på henholdsvis 5 mio. kr. i 2018, 7,5 mio. kr. i 2019 og 10 mio. kr. i 2020.

Der blev udarbejdet en økonomiopgørelse ved indgangen til projektet – en såkaldt økonomisk baseline.

Det blev besluttet, at der skulle laves en ny økonomimåling efter 6 måneders projektindsats mhp. at iagttage eventuelle besparelser på indsatssiden. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at det tilknyttede konsulentfirma havde peget på, at der i en indledende fase vil komme udgiftsreduktioner, som følge af at der sker reduktion i indsatser, som er hinanden overlappende. Det forekom for nogle af de kommuner, som var en del af STAR-forsøget.

Økonomimålingen for 2. kvartal 2018 viste, at udgifterne til familierne lå ca. 0,5 mio. kr. over målingen i 4. kvartal 2017. Det skyldes dels almindelig prisfremskrivning på indsatser og forsørgelsesudgifter og dels, at der er iværksat flere indsatser for de involverede familier.

Økonomimålingerne for henholdsvis 4. kvartal 2017 og 2. kvartal 2018 på initiativet i Aalborg har vist, at der faktisk ikke har været iværksat mange overlappende tiltag, og derfor kan der heller ikke konstateres en aktivitets- og udgiftsnedsettelse, som medfører en udgiftsreduktion. Tværtimod har det helhedsorienterede fokus på familierne i den indledende fase vist, at der er behov for iværksættelsen af flere indsatser, som forventes at medføre en effekt for familierne på længere sigt. Der er således tale om en slags investering i at hjælpe disse familier, og som på sigt forventes at medføre reducerede udgifter for Aalborg Kommune.

Som følge heraf foreslog Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2019, at besparelsesbeløbene for budget 2019 og 2020 på henholdsvis 7,5 mio. kr. og 10 mio. kr. blev annulleret.

Magistraten var enig i, at det opstillede besparelspotentiale var for højt og dermed urealistisk, men mente dog stadig, at initiativet måtte udløse en mindre besparelse. Som følge heraf blev der tale om en såkaldt delvis annullering af besparelsen, idet der stadig er et sparekrav på årligt 0,5 mio. kr.

Sparekravet på 0,5 mio. kr. er placeret ved Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, hvilket også giver god mening med tanke på, at langt hovedparten af udgifterne forbundet med de udsatte familier forefindes på familie-, social- og beskæftigelsesområdet.

Udgiftsniveauet til de 50 familier

De fire involverede forvaltninger har udarbejdet en ny økonomimåling for 4. kvartal 2018, som kan sammenholdes med udgifterne til familierne ved indgangen til projektet (den økonomiske baseline). Ved at sammenholde de to økonomimålinger er det muligt at vurdere udgiftsudviklingen og udgiftsniveauet for familierne i løbet af det første projektår.

Det skal nævnes, at økonomimålingerne udelukkende består af ekstraordinære udgifter forbundet med familiemedlemmerne, dvs. udgifter udover de almindelige udgifter til f.eks. pasning af børn, almindelig skolegang mv.

	Udgift 4. kvt. 2017	Udgift 4. kvt. 2018	Forskel
Familie- og Beskæftigelsesforvaltning	6.468.664	6.408.092	-60.572
Skoleforvaltning	663.850	729.428	65.578
Ældre- og Handicapforvaltning	15.994	7.208	-8.786
Sundhed og Kultur	0	1.142	1.142
Samlet	7.148.508	7.145.870	-2.638

Note: Der er tale om en revideret baselinemåling. Dels indgår der kun 48 familier i målingen, idet der er 13 familier, som gået ud af initiativet, mens der er kommet nye familier til. Dels er udgifter forbundet med forældre primært fædre trukket ud af målingen, idet der er tale om forældre, som ikke har bopæl sammen med den øvrige familie.

Den samlede udgift til familierne var ved baseline-målingen på ca. 7,1 mio. kr., og er tilsvarende på ca. 7,1 mio. kr. ved målingen ét år efter. Der er således tale om et uændret udgiftsniveau. Det skal dog nævnes, at en del af udgifterne årligt bliver takstfremskrevet. Hvis der tages højde for det, vil der i stedet være tale om mindre udgiftsreduktion på lidt mere end 100.000 kr.

Skoleforvaltningen har en mindre vækst i udgifterne på omkring 66.000 kr., mens Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har en lille reduktion på omkring 61.000 kr.

Samlet set afholder Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen omkring 90% af udgifterne, mens Skoleforvaltningen står for de resterende ca. 10%.

Ser man nærmere på Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens udgifter, kan de opdeles i følgende:

	Udgift 4. kvt. 2017	Udgift 4. kvt. 2018	Forskel
Forsørgelsesudgifter (budgetgaranteret)	2.502.998	2.505.612	2.613
Beskæftigelsesindsats (budgetgaranteret)	180.730	338.525	157.795
Børne- og familieforanstaltninger	3.479.510	3.364.320	-115.190
Serviceudgifter til voksne	305.426	199.635	-105.791
Samlet	6.468.664	6.408.092	-60.572

De budgetgaranterede udgifter i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen er samlet på ca. 2,8 mio. kr. i 4. kvartal 2018, hvilket svarer til 44% af alle udgifter til familierne i forvaltningen. Forsørgelsesudgifterne er umiddelbart uændret, men når der tages højde for den almindelige pris- og takstfremskrivning, er der reelt tale om en reduceret udgift på omkring 47.000 kr., hvilket skyldes, at én af de voksne er kommet i arbejde. Den årlige besparelse vil som følge heraf være på ca. 180.000 kr.

Der kan konstateres stigende udgifter til beskæftigelsesrettede initiativer, hvilket skal ses i sammenhæng med, at beskæftigelsesindsatsen er forstærket mhp. at hjælpe de voksne tættere på arbejdsmarkedet.

Modsat kan der konstateres lidt færre udgifter til børne- og familieforanstaltninger samt til serviceudgifter til voksne.

6. Status på beskæftigelsesindsatsen for de voksne

Der er samlet 62 voksne i de 48 familier, så i langt hovedparten af familierne (34 ud af 48) bor mor eller far alene med børnene.

Af de 62 er aktuelt 57 voksne på offentlig forsørgelse med følgende forsørgelsestyper. Der er 4 voksne, som er i arbejde med lønindtægt, og der er én voksen, som er forsørget af sin ægtefælle.

	4. kv. 2017	4. kv. 2018
Kontanthjælp	36	33
Ressourceforløb/jobafklaring	15	17
Førtidspension	4	4
Arbejdsløshedsdagpenge	1	1
Fleksjob	2	2
I alt offentlig forsørget	58	57

I løbet af det første projektår er én af de voksne blevet selvforsørgende i form af ordinært arbejde.

Når man ser bort fra de fire voksne, som er på førtidspension, er der 53 voksne, som er tilknyttet jobcentret. De fordeler sig på følgende måde aldersmæssigt og med antal år på offentlig forsørgelse:

Alder	Antal	Aktuel antal år på offentlig forsørgelse (gennemsnit)	Samlet antal år på offentlig forsørgelse (gennemsnit)
30 -34 år	13	6,0 år	10,5 år
35 – 39 år	14	9,2 år	15,0 år
40 - 44 år	15	6,9 år	14,4 år
45 – 49 år	8	13,0 år	21,1 år
50 – 54 år	2	14,4 år	23,0 år
55 – 60 år	1	9,2 år	16,3 år
Ialt	53	8,5 år	15,0 år

De 53 voksne har været på offentlig forsørgelse i mange år og har aktuelt været 8,5 år i gennemsnit på en offentlig forsørgerydelse. Sammenlagt har de i gennemsnit været 15 år på offentlig forsørgelse. Der er ingen tvivl om, at de mange års offentlig forsørgelse, hvor de har stået uden for arbejdsmarkedet, er en barriere ift. at skulle i gang med et ordinært arbejde.

Ser man nærmere på den beskæftigelsesrettede indsats, er der aktuelt 51 voksne, som er i målgruppen for en indsats (2 voksne er i fleksjob og modtager kun opfølgingsindsats).

I løbet af det første projektår har samlet 39 af de voksne været i et beskæftigelsesrettet tilbud inklusiv mentorindsats, mens der således er 12 voksne, som ikke har været i et tilbud. De kan dog godt have fået en anden indsats via sundheds- og socialområdet.

Den beskæftigelsesrettede indsats for de voksne er i løbet af året blevet forstærket, hvilket også fremgår af økonomiopgørelsen, som viser stigende udgifter til området.

Ved udgangen af 2018 var der samlet 17 voksne i gang med et beskæftigelsesrettet forløb, mens der på samme tidspunkt i 2017 kun var 9 voksne i gang med et beskæftigelsestilbud.

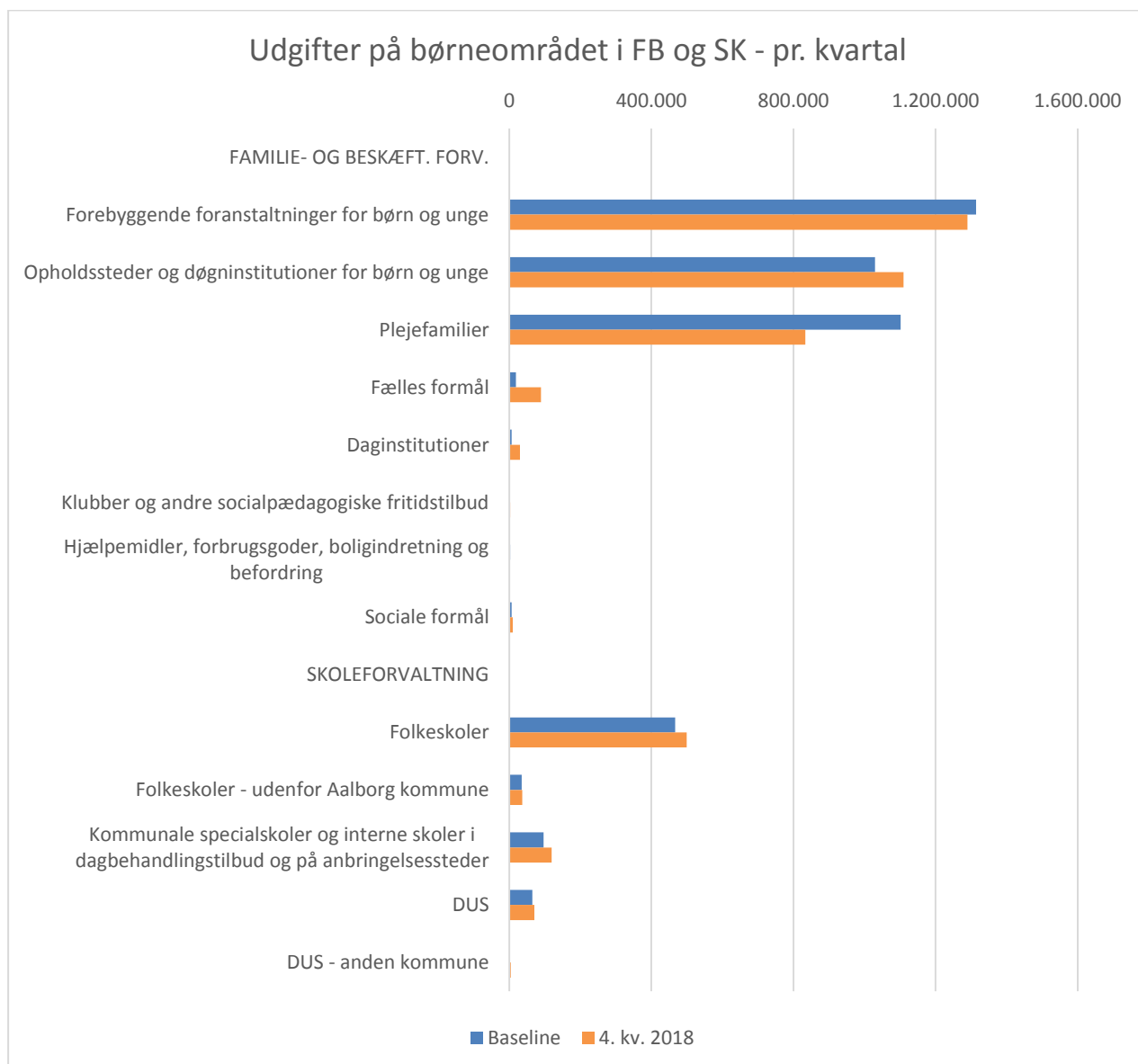
Indsatsen er samtidig blevet mere virksomhedsrettet, idet flere er i en virksomhedsplacering. I slutningen af 2018 var der samlet 6 i en virksomhedsplacering (1 i løntilskud og 5 i virksomhedspraktik), mens der på samme tidspunkt i 2017 kun var 1 i en virksomhedsplacering (virksomhedspraktik).

Samlet har 19 voksne været i en virksomhedsplacering på et eller andet tidspunkt i løbet af 2018. Der vil i det videre forløb blive arbejdet videre med etablering af virksomhedsrettede forløb, da erfaringen er, at det er her, hvor beskæftigelseseffekten er størst.

7. Status på indsatsen overfor børnene

Der er 89 børn i de familier, der deltager eller har deltaget i projektet i det seneste år. Af dem har der været udgifter forbundet med 75 af børnene – resten er typisk søskende, som der ikke er foranstaltninger på.

Udgifterne på børneområdet varierer meget - i nogle familier er der tale om relativt få udgifter f.eks. til særlige DUS tilbud, for andre til særlige foranstaltninger i skole eller forebyggende familieforanstaltninger som f.eks. pædagogisk familierådgiver eller familiebehandling. 15 børn er eller har været anbragt i det seneste år – 3 er hjemgivet, og yderligere ét anbragt barn er blevet 18 år. Af hjemgivelserne kan 2 karakteriseres som egentlige succeser, bl.a. som følge af arbejdet med forældrene, hyppige opfølgninger og netværksmøder. De afsluttede plejeanbringelser er årsagen til, at udgifterne er faldet på dette område i første projektår.

8. Udvikling i børnenes skolefravær

Der er indhentet oplysninger om skolefravær fra Skoleforvaltningen i såvel 4. kvartal 2017 som 4. kvartal 2018.

Der har været stor udskiftning blandt børnene som følge af, at der er familier, som er ophørte, og der er nye familier, som er kommet til. Der er 39 børn fra den første måling i 4. kvartal 2017, som ikke længere er med, mens der er kommet 18 nye børn til ved anden måling i 4. kvartal 2018.

I 4. kvartal 2017 blev der målt skolefravær på i alt 63 børn ud af i alt 106 børn. 43 børn var ikke i skole i Aalborg eller var under skolealderen. Skolefraværet var gennemsnitligt på 18,3% og fordeler sig på følgende måde:

Skolefravær 4. kv. 2017

	0%	0-5%	6-10%	11-15%	16-20%	21-30%	31-50%	51-70%	71-90%	I alt
Antal	9	14	8	3	3	16	5	2	3	63
Andel	14%	22%	13%	5%	5%	25%	8%	3%	5%	100%

I 4. kvartal 2018 blev der målt skolefravær på i alt 59 børn ud af i alt 85 børn. 26 børn var ikke i skole i Aalborg eller var under skolealderen. Skolefraværet var gennemsnitligt på 13,9% og fordeler sig på følgende måde:

	0%	0-5%	6-10%	11-15%	16-20%	21-30%	31-50%	51-70%	71-90%	I alt
Antal	16	7	6	10	4	6	8	2	0	59
Andel	27%	12%	10%	17%	7%	10%	14%	3%	0%	100%

Skolefraværet er umiddelbart blevet reduceret, men det er vanskeligt at vurdere, når der har været så stor udskiftning i børnene.

Der er dog 41 børn, som optræder med begge målinger. I 4. kvartal 2017 var det gennemsnitlige fravær for disse børn på 14,5%, mens det i 4. kvartal 2018 var på 13,1%, så der kan iagttages en lille forbedring for børn, som har været med i begge målinger.

9. Underretninger

Der er i februar 2019 lavet en opgørelse over antallet af underretninger i de aktuelle børnesager i projektet sammenlignet med antallet af underretninger i øvrige aktive sager i familiegupperne. Det ses, at der underrettes hyppigere om børnene i projektet.

Med til dette billede hører, at de to børnegrupper i udgangspunktet ikke er ens – børnene i projekt job og familie er med al sandsynlighed gennemsnitligt *ældre* end den samlede børnegruppe i familiegupperne, qua deres forældre er over 30 år (med sag i Job- og Aktivhuset). Ligeledes er familierne i projekt Job og familie måske også mere udsatte end gennemsnittet - bl.a. er der bevilliget foranstaltninger til børnene, og forældrene modtager kontanthjælp eller er i ressourceforløb.

Gennemsnitligt antal underretninger pr cpr:

	2017	2018
Børn aktuelt i projekt pr. 7/2-19	1,2	1,1
Øvrige børn med aktiv sag 7/2-19	0,5	0,7

Antallet af underretninger blandt børnene i projektet er faldet en smule fra 101 underretninger i 2017 til 91 underretninger i 2018. Faldet kan primært henføres til et stort fald i underretninger i én familie.

I og med at der kan være mange underretninger i en enkelt familie og at der "kun" er 50 familier med i projektet, så skal man tage udviklingen i antallet af underretninger med et vist forbehold.

10. Foreløbig opsamling efter første år i projektet

Familierne i projektet er overordnet set forskellige, men der ses en overrepræsentation af langtidsledige, hvor forældrene er psykisk sårbare med problemstillinger som blandt andet angst og depression. Familiernes netværk er begrænset, og der er en uoverskuelig økonomi med et lavt råderum. Familiernes tidligere erfaringer med det kommunale system betragtes ofte som værende belastet med samarbejdsproblemer og mange forskellige aktører, hvilket har resulteret i en grundlæggende mistillid til systemet. Børnenes trivsel ligger væsentligt under gennemsnittet ift. andre børn.

Familierne giver udtryk for, at det skaber ro og tryghed at vide, at de informationer, som er ved familiegruppen, også er i jobcentret – og omvendt. Samtidig opnås der en fælles forståelse mellem rådgiverne for de to afdelingers arbejdsområder og muligheder inden for de forskellige lovgivninger. Der ses, at der i forbindelse med det nære samarbejde åbnes op for muligheder og anvendelse af indsatser – både inden for beskæftigelses- og familielovgivningen. Roen opleves ikke umiddelbart i starten af samarbejdet med familierne, hvor den tætte opfølgning og samarbejdet mellem afdelingerne i nogle tilfælde giver anledning til modstand.

De tværfaglige teams skal således være bevidste omkring denne modstand og arbejde aktivt hermed, således familierne opnår indsigt i fordelene ved det tætte samarbejde mellem afdelingerne, hvilket kræver, at der afsættes tid til det mere grundlæggende relationsarbejde.

Rådgiverne vurderer, at forældrenes trivsel og mulighed for at udnytte deres arbejdsevne overvejende er afhængig af børnenes situation og trivsel. Når der er ro omkring børnene, frigives der energi til, at forældrene kan begynde at fokusere på sig selv, hvilket gør, at rådgiverne således begynder at kunne arbejde mere målrettet ift. beskæftigelse. Omvendt er idéen med projektet også, at forældrene via en tilknytning til arbejdsmarkedet kan få større tro på sig selv og mening med tilværelsen, hvilket vil være medvirkende til at frigive energi ift. at varetage børnenes behov samt agere rollemodeller for deres børn. Der er således et ledelsesmæssigt fokus på at opretholde en balance i familierne, uanset om det er familie- eller beskæftigelsesmæssige forhold, der fylder mest for familierne. Det er derfor vigtigt, uagtet situationen omkring børnene, at rådgiverne udvikler den beskæftigelsesrettede indsats, idet det handler om den samlede indsats for familien, hvor begge elementer hænger sammen.

I forbindelse med opfølgning på projektet er der taget kontakt til nogle af de samarbejdspartnere, der har erfaring med samarbejdet med både jobcentret og familiegruppen under normale omstændigheder, samt borgere der er tilknyttet begge afdelinger og indgår i projekt Job og familie. Der udtrykkes positive tilbagemeldinger herfra, hvor det generelle billede er, at der via det nære tværfaglige samarbejde opnås en bredere indsigt i familierne som helhed frem for enkelte problemstillinger ud fra den aktuelle situation.

Udviklingsmuligheder / opmærksomhedspunkter:

Der arbejdes metodisk ud fra et overordnet ønske om en højere grad af relationelt koordineret tværfagligt samarbejde, hvor der via en nysgerrig og respektfuld tilgang til hinandens fagområder opnås en større indsigt i familien som helhed. Undersøgelser viser, at der i forbindelse med samarbejder, hvor der er en høj grad af relationel koordinering, opnås positiv effekt ift. bl.a. effektivitet, medarbejdertilfredshed, kvalitet, læring og innovation.

For at opnå et relationelt koordineret samarbejde er der i projektarbejdet ledelsesmæssig fokus på relationerne og den indbyrdes kommunikation. Via familieplanerne beskrives de fælles mål, der er for familierne, uafhængigt af de overordnede planer/indsatsplaner der er i hhv. jobcenter og familiegruppe - men ud fra familiernes egne ønsker og håb fra fremtiden. Der deles viden mellem primær- og sekundær rådgiver med henblik på at skabe en større forståelse af hinandens faglighed, opgaver og vilkår, hvilket bidrager til forståelse af familien som en helhed. Via tavledrøftelserne styrkes arbejdet med familierne – som en fælles opgaveløsning med afsæt i en kommunikationsform, der er præcis og målrettet på at løse de problemstillinger, der løbende vil opstå i arbejdet med familierne.

11. Opsamling

I forbindelse med denne status i forbindelse med at projektet har været i gang i et år, er der i projektgruppen drøftet hvilke fordele man allerede kan se på nuværende tidspunkt.

Investering i tid og relationsarbejde:

Når en familie bliver en del af projektet bliver den første tid brugt på relationsarbejde. En del af samtalerne foregår i starten eksempelvis hjemme ved familierne, da dette giver indblik i hvilke problemstillinger samt hvilke ressourcer der kan trækkes på fremadrettet. Det f.eks at møde familierne i deres hjem er en helt anden måde at arbejde på og det betyder, at rådgiver kommer tættere på familien, hvilket forstærker relationen og dermed samarbejdet med familien.

Rådgiverne i projektet har ikke telefontid og har mobiltelefoner stillet til rådighed – hvilket giver mulighed for større fleksibilitet i kommunikation eksempelvis via SMS - hvilket understøtter relationsarbejde med familierne. Generelt har familierne der deltager i projektet en hyppigere kontakt med rådgiverne.

Rådgiverne i projektet har en tæt kontakt med hinanden ift. deres fælles familier. Der er én indgang til kommunen for familierne, og de ved at hvis de orienterer den ene rådgiver, bliver oplysningerne automatisk videregivet hvilket giver ro og tryghed. Samtidig kan de voksne heller ikke "spille" rådgiverne ud imod hinanden.

Det at familie- og beskæftigelsesrådgiverne arbejder tæt sammen om familien giver ens retning og en hurtig koordinering og handling i forhold til familien.

I forbindelse med det tætte samarbejde får rådgiverne endvidere berøring, kendskab og indsigt i de andre afdelingers arbejde, hvilket åbner op for inddragelse af flere perspektiver i det fremadrettede arbejde – hvilket også allerede nu ses have en afsmittende effekt ud i de forskellige afdelinger, hvor der i jobcentret er mere fokus på familiegruppesagerne og hvilken indsats familierne har her, samt eksempelvis via deltagelse af jobcenterrådgiver på familiegruppernes drøftelser af familier/børn, hvor forældrenes beskæftigelsesmæssige situation også bliver inddraget i større grad.

Der vil fremadrettet være fokus på hvad den øgede investering i tid og ressourcer i det helhedsorienterede arbejde har ift. arbejdet med familierne. Det er vurderet, at familierne/sagerne i projektet fylder 1,4 normering ift. ikke-projektsager, hvilket er en investering der er lagt ift. at tværfagligt samarbejde tager tid, og det vurderes afgørende med en bæredygtig relation i projektarbejde.

Investering i flere indsatser:

I det første projektår er der også investeret i flere indsatser for familierne. Det handler primært om den beskæftigelsesrettede del, hvor flere voksne er kommet i gang med en beskæftigelsesrettet indsats f.eks i form af en virksomhedspraktik. Der er nu koblet virksomhedskonsulenter på flere af de voksne og

virksomhedskonsulenterne deltager også nogle gange i tavlemøderne med rådgiverne. Samtidig er der iværksat flere andre indsatser såsom forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning, tilretning af tænder og udredning af helbred mm.

Metodearbejdet:

I forbindelse med projektet, er der aftalt at der i familierne skal udarbejdes en familieplan. Familieplanerne tager udgangspunkt i familiernes egne ønsker og planer for fremtiden. De angivne mål understøttes i samarbejde med rådgiverne således at de bliver kortsigtede, målbare og realistiske. Der opleves succes med disse familieplaner, idet de små succeser i hverdagen får større fokus - på vej hen mod de mere langtidssigtede mål ift. beskæftigelse og trivsel i familierne.

For at understøtte det tværfaglige arbejde drøftes familierne på skift internt i projektgruppen via tavledrøftelse, hvor der udarbejdes anagram over familien og drøftes ressourcer, barrierer og familiens mål. Ved behov inddrages eksterne aktører der er inde over familien, eks. støttekontaktperson, mentor, virksomhedskonsulenter mv.

I forhold til det nære samarbejde afdelingerne imellem vurderes der primært at være fordele heri. Der findes dog begrænsninger i form af eksempelvis to forskellige fagsystemer, hvor der med de nuværende IT-løsninger ikke er praktisk mulighed for én samlet plan - på trods af muligheden herfor i lovgivningen.

Bilag

1. Familieplan

2. Brochure – Projekt job og familie